

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

Цей переклад підготовлений Радою Європи в межах Плану дій Ради Європи для України на 2018-2021 роки та фінансований за рахунок коштів на рівні Плану дій, наданих Естонією, Ірландією, Латвією, Литвою, Ліхтенштейном, Люксембургом, Нідерландами, Норвегією, Польщею, Румунією, Туреччиною, Угорщиною, Фінляндією, Чеською Республікою, Швейцарією, Швецією та Канадою.

This translation is produced by the Council of Europe within the framework of the Council of Europe Action Plan for Ukraine 2018-2021 and funded with Action Plan-level funds provided by the Czech Republic, Estonia, Finland, Hungary, Ireland, Latvia, Liechtenstein, Lithuania, Luxembourg, the Netherlands, Norway, Poland, Romania, Sweden, Switzerland, Turkey and Canada.

ПЕРША СЕКЦІЯ

СПРАВА ŠEŠČIĆ ПРОТИ ХОРВАТІЇ

(Заява № 40116/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

31 травня 2007 року

Це рішення остаточне. До нього можуть бути внесені редакційні зміни.

СПРАВА ŠEČIĆ ПРОТИ ХОРВАТІЇ

1

У справі Šečić проти Хорватії,
Європейський суд з прав людини (перша секція) на засіданні Палати
у складі:

Хрістос Розакіс (Christos Rozakis), *Голова*
Лукіс Лукаїдес (Loukis Loucaides),
Ніна Ваїч (Nina Vajić),
Елізабет Штайнер (Elisabeth Steiner),
Ханлар Хаджієв (Khanlar Hajiyev),
Дін Шпільман (Dean Spielmann),
Сверре Ерік Єбенс (Sverre Erik Jebens), *судді*

і Сьорен Нільсен (Søren Nielsen), *секретар секції*,
Розглянувши справу на закритому засіданні 10 травня 2007 року,
Проголошує наступне рішення, ухвалене у вказаний день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа була відкрита за заявою (№ 40116/02), поданою до Суду проти Республіки Хорватія відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод («Конвенція») громадянином Хорватії, паном Семсо Шечічем (Semso Šečić) («заявник»), 12 листопада 2002 року.

2. У Суді заявника представляли Європейський центр захисту прав ромів (*European Roma Rights Centre*), організація, розміщена у Будапешті, і пані Ловорка Кушан, адвокат з Іваніч-Града. Уряд Хорватії («Уряд») був представлений по черзі уповноваженими особами, пані Л. Лукіна-Карайкович (Lukina-Karajković) і пані Ш. Стажнік (Š. Stažnik).

3. У своїй скарзі заявник стверджував, що влада не провела серйозного і ретельного розслідування нападу на нього. Крім того, він стверджував, що є жертвою дискримінації за ознакою ромського походження.

4. Рішенням від 15 червня 2006 року Суд проголосив заяву частково прийнятною.

5. Як заявник, так і Уряд надали письмові зауваження щодо суті справи (правило 59 § 1 Регламенту).

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

6. Заявник народився у 1963 році і живе у Загребі.

7. 29 квітня 1999 року, між 20.00 і 20.30, заявник і багато інших осіб збирали металобрухт на вулиці Харамбашічева (Загреб).

8. Несподівано біля них з'явилися двоє невідомих чоловіків, які напали на заявника. Вони побили його дерев'яними рейками, вигукуючи расистські лайки, а двоє інших невідомих чоловіків, котрі, схоже, приєдналися до них, стояли неподалік на сторожі.

9. Невдовзі на місце події прибув поліцейський патруль, якому повідомила про бійку невідома особа. Поліцейські допитали осіб, присутніх на місці події, і почали шукати нападників на прилеглих вулицях.

10. Його доставили швидкою допомогою в сусідню лікарню, де його обстежили лікарі, які не виявили переломів, і відправили його додому на відпочинок після надання йому знеболюючих засобів.

11. Вночі заявник почав відчувати сильний біль. Наступного дня він пішов до іншої лікарні для нового огляду. Виявилось, що нападники зламали йому кілька ребер, а саме, дев'яте, десяте і одинадцяте. Його госпіталізували для інтенсивного лікування і виписали через тиждень, 5 травня 1999 року.

12. Заявник стверджує, що внаслідок нападу він змушений проходити психіатричне лікування починаючи з 1 червня 1999 року. Він принаймні 18 разів звертався до психіатричної клініки в Загребі. У нього був діагностований післятравматичним стресовий розлад, що характеризується депресією, тривожністю, панічними нападами, страхами за власну безпеку та безпеку своєї сім'ї, безсонням, випадковими кошмарами і, загалом, емоційним колапсом.

13. 15 липня 1999 року адвокат заявника звернулася до Прокуратури Загреба (*Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu* – «Прокуратура») зі скаргою на Х, у якій розповіла про хід нападу, і заявила, що її клієнт був серйозно поранений. Заявник запропонував дати показання, просив заслухати трьох свідків і попросив прокуратуру відкрити розслідування щодо насильства, на яке він скаржився, встановити нападників і притягнути їх до кримінальної відповідальності.

14. Того ж дня його адвокат звернулася до Відділення поліції Загреба (*Policijska uprava Zagrebačka* - "поліція"), повідомила про напад і просила надати інформацію, необхідну для відкриття кримінального провадження. Вона повторила цей запит 30 серпня 1999 року.

СПРАВА ŠEŠIĆ ПРОТИ ХОРВАТІЇ

3

15. 31 серпня 1999 року поліція повідомила, що нападники не були ідентифіковані.

16. 2 вересня 1999 року адвокат заявника звернулася до Міністерства внутрішніх справ (*ministar unutarnjih poslova*) з повідомленням про напад і повідомила, що поліція не встановила злочинців. Посилаючись на відповідні національні та міжнародні положення щодо захисту прав людини, вона вимагала рішучих дій з боку поліції у цій справі.

17. 29 вересня 1999 року поліція допитала заявника про події вечора 29 квітня 1999 року. Він надав неточний опис двох нападників, стверджуючи, що його короткозорість, ймовірно, перешкодить йому впізнати їх.

18. Того ж дня поліція заслухала чоловіка на ім'я В.Т., який перебував із заявником в день нападу. Цей чоловік також описав осіб, які вчинили насильство, але сказав, що він не бачив їхніх облич, тому що він сховався, коли відбувалося насильство.

19. Через п'ять днів поліція допитала N.C, який проживав у районі, де відбувся напад, і був свідком. Він дав опис нападників, але вказував, що не міг їх чітко побачити, тому що все відбулося дуже швидко.

20. 7 жовтня 1999 року поліція заслухала ще одного очевидця нападу, Z.B., який надав подібні покази.

21. У січні 2000 року адвокат заявника двічі просила прокурора повідомити про заходи, здійснені для виявлення та притягнення до відповідальності нападників на її клієнта, скаржачись на неналежність проведених слідчих дій.

22. 10 лютого 2000 року прокуратура повідомила, що наказала поліції прискорити розслідування.

23. 21 лютого 2000 року прокуратура повідомила, що поліція почала розслідування на місці одразу після того, як було повідомлено про напад, що вона допитала заявника і декількох свідків, і що було обстежено цей район, але не виявлено нікого, хто відповідав би описам осіб, які скоїли напад.

24. 16 березня 2000 року адвокат заявника повідомила прокуратурі, що особи, які напали на її клієнта, здається, були причетні до інших численних актів насильства щодо ромів у той же період у Загребі. Вона додала, що двоє ромів, жертви цих жорстоких нападів, I.S. і O.D., запевнили її, що вони можуть впізнати винних, що другий з них особисто був свідком нападу на заявника, і що поліція вже ідентифікувала і затримала винуватців побиття O.D. Вона підкреслила, що всі ці злочини були мотивовані расовою ненавистю, оскільки фізичне насильство супроводжувалося расистськими образами.

25. 16 червня 2000 року прокуратура повідомила, що поліція не знайшла O.D., і що в реєстрі немає згадок про напад на нього.

26. 1 серпня 2000 року О.Д. було знайдено і допитано прокуратурою комуни Белі Манастір. Він стверджував, що в січні 2000 року на нього напав чоловік на ім'я S., який також був одним з нападників на заявника, і що він запам'ятав його, тому що у нього великий шрам на обличчі.

27. Згодом поліція ідентифікувала S. як алкоголіка, добре відомого місцевим органам влади за різні правопорушення, за які він притягався до відповідальності. Однак поліція вилучила його зі списку підозрюваних, оскільки жоден інший свідок не впізнав його, незважаючи на його дуже впізнаваний шрам, і що, за наявною інформацією, він не був членом групи скінхедів. Жодна інформація у поліцейській слідчій справі не свідчить про те, що S. був викликаний на допит щодо інциденту.

28. Тим часом 24 травня 2000 року адвокат заявника знову звернулася до прокуратури, щоб повідомити, що 14 травня 2000 року телерадіокомпанія Хорватії (HRT) випустила програму, в якій молодого скінхеда запитували причини, які змусили його напасти на ромів у Загребі. У своєму листі вона повідомила, що дана особа згадувала про насильницькі діяння, жертвою яких став її клієнт 29 квітня 1999 року.

29. Прокуратура звернулася до редактора HRT з проханням надати інформацію, необхідну для ідентифікації особи, у якої брали інтерв'ю.

30. 18 квітня 2001 року поліція допитала журналіста, який проводив інтерв'ю. Він заявив, що скінхед, який дав йому інтерв'ю, загалом висловив свою ненависть до ромів, але прямо не згадував про напад, якого зазнав заявник. Він додав, що його співрозмовник проживає в районі, де відбувся напад, і що він йому розповів, як сильно він не хотів бачити, як роми ходять туди, щоб збирати металобрухт. Посилаючись на своє право на захист джерел інформації, він відмовився розкривати особу цього чоловіка.

31. Тим часом 14 лютого 2001 року адвокат заявника подала скаргу до прокуратури та міністра внутрішніх справ на недоліки розслідування та його тривалість, яку вона вважала неприйнятною. Вона вимагали, щоб її інформували про хід розслідувань, і зазначила, що компетентні органи, здається, не намагалися встановити осіб, які вчинили насильство, щоб їх заарештувати. Вона також надала прокуророві нову інформацію, що нападник на її клієнта належав до групи скінхедів, відповідальних за численні акти насильства проти ромського населення Загреба. Посилаючись на кілька подібних нападів, що відбулися в той же час, вона також надала державним органам перелік імен і адрес потерпілих і свідків зазначених діянь.

32. 22 травня 2001 року міністр внутрішніх справ повідомив їй, що поліція, після отримання наданої їм інформації, вжила необхідних заходів.

СПРАВА ŠEŠIĆ ПРОТИ ХОРВАТІЇ

5

33. 6 квітня 2002 року заявник подав скаргу до Конституційного суду з проханням доручити прокуратурі вжити всіх необхідних заходів для завершення розслідування якнайшвидше і не пізніше, ніж через шість місяців.

34. 12 листопада 2002 року Конституційний суд повідомив адвокатів заявника, що він не має юрисдикції для розгляду скарг, пов'язаних з інертністю органів прокуратури на стадії розслідування, але не постановив жодного офіційного рішення щодо предмету звернення.

35. Справа досі перебуває на стадії розслідування.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ПРАВО

36. Стаття 1 § 2 Закону про засоби масової інформації (*Zakon o medijima*, Офіційний вісник № 59/2004 від 10 травня 2004 року) передбачає, що всі його положення повинні застосовуватися та тлумачитися відповідно до Конвенції.

Відповідні уривки статті 30 цього Закону (раніше стаття 28 § 6 Закону про ЗМІ від 2003 року (Офіційний вісник № 163/2003 від 16 жовтня 2003 року) звучать так:

« 1. Заборонено вимагати від журналіста розкривати джерела інформації, яку він опублікував або має намір опублікувати (...)

(...)

4. Прокуратура може звернутися до компетентного суду з проханням зобов'язати журналіста розкрити джерела інформації, яку він опублікував або має намір опублікувати, якщо такий захід необхідний для забезпечення національної безпеки, збереження територіальної цілісності або охорони здоров'я населення (...)

(...)

6. Суд може наказати журналісту розкрити джерела інформації, яку він опублікував або має намір опублікувати, якщо такий захід є необхідним для захисту громадських інтересів, а також якщо того вимагають переконливі і серйозні підстави, якщо безперечно встановлено:

i) що не існує жодних інших розумних заходів, або якщо такий захід вже був вжитий органом, згаданим у пункті 4 цієї статті, який вимагає розкриття джерел інформації, та

ii) що громадський інтерес, щодо якого закон вимагає розкриття джерел інформації, явно переважає громадський інтерес, що полягає у захисті цих джерел. »

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТЕЙ 3, 8 І 13 КОНВЕНЦІЇ

37. Заявник стверджує, що тривалість та недостатня ефективність розслідування, проведеного хорватськими державними органами щодо агресії, жертвою якої він був, є необґрунтованими. Він вважає це порушенням статей 3, 8 і 13 Конвенції, які у відповідних положеннях кажуть:

Стаття 3

« Нікого не може бути піддано катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню. »

Стаття 8

« 1. Кожен має право на повагу до свого приватного ... життя (...)
(...) »

Стаття 13

« Кожен, чії права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб правового захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження. »

A. Аргументи сторін

1. Аргументи заявника

38. Заявник стверджує, що кримінальне розслідування його справи було відкрите сім з половиною років тому, і протягом цього часу поліція не проводила сумлінного розслідування нападу на нього. Його адвокат закликала як поліцію, так і прокуратуру і міністра внутрішніх справ прискорити розслідування і затримати нападників. Більше того, роз'яснення, надані державними органами для обґрунтування тривалості розслідування, були суперечливими і незадовільними, зокрема в тому, що поліція спочатку вказала, що заявник точно описав нападників, а потім заперечувала це.

39. Заявник не був поінформований про певні недоліки в розслідуванні, проведеному поліцією. Зокрема, він не отримав жодних пояснень щодо того, чому вона ніколи не намагалася провести розслідування щодо особи, яку О.Д. визначив як одного з можливих своїх нападників. Незважаючи на попередні судимості, засвідчені документами, долученими до матеріалів справи, дана особа, певний S., навіть не був допитаний щодо актів насильства, скоєних щодо заявника.

СПРАВА ŠEŠIĆ ПРОТИ ХОРВАТІЇ

7

40. Більш того, поліцейські органи просто допитали заявника і кількох очевидців, про допит яких його адвокат подала клопотання, хоча вони могли використати багато інших звичайних слідчих заходів, передбачених хорватським правом, такі як допити членів груп скінхедів, які можуть бути підозрювані у причетності до подібних інцидентів, графологічні експертизи, залучення прихованих агентів тощо.

41. Поліція також не звернулася до компетентного суду з проханням доручити журналісту, який взяв у скінхеда інтерв'ю, що транслювалося на національному телеканалі 14 травня 2001 року, розкрити свої джерела інформації, хоча вона не мала іншого шляху в цьому випадку. Державні органи могли скористатися цією можливістю з моменту набрання чинності Законом про ЗМІ, але так і не скористалися нею. Оскільки запобігання злочинам проти етнічних меншин в даному випадку становить загальний інтерес, вищий за захист джерел інформації, то така вимога не вплинула б на гарантовану Конвенцією свободу вираження поглядів.

42. З вищевикладеного випливає, що розслідування не відповідає вимогам практики Суду стосовно статті 3 Конвенції, окремо та в сукупності зі статтею 13. В якості альтернативи, якщо Суд повинен розглянути, що ця справа не підпадає під сферу дії статті 3, оскільки не досягає мінімального ступеня тяжкості, що вимагається цим положенням, слід вважати, що агресія, якої зазнав заявник, і нездатність державних органів виконати свої обов'язки проведення ефективного розслідування оскаржуваних фактів, становлять невинуватене втручання у приватне життя заявника, всупереч статті 8.

2. Аргументи Уряду

43. Уряд оспорує твердження заявника. По-перше, він стверджує, що жорстоке поводження, якого зазнав заявник, не досягло мінімального ступеня тяжкості, необхідного для того, щоб потрапити під сферу дії статті 3. Напад було скоєно не носієм влади, а невідомими особами, і, окрім того, Уряд не може визначити, чи справді психічні страждання заявника виникли внаслідок жорстокого поводження, якого він зазнав, чи вони вже існували раніше.

44. Стосовно розслідування оспорюваних подій Уряд спочатку стверджує, що згідно з позитивним зобов'язанням держави у випадку жорстокого поводження з боку третіх осіб, держава має лише запобігти діям, про які державні органи знали або повинні були знати.

45. Уряд далі стверджував, що поліція втрутилася негайно після того, як була поінформована про напад. Проте, як стверджується, наступне розслідування скоєного злочину зіткнулося зі значними труднощами від самого початку, оскільки заявник і свідки цих дій не змогли належним чином описати нападників. Крім того, заявник

нібито визнав свою нездатність ідентифікувати нападників, навіть у разі нового зіткнення. У ході розслідування поліція допитала всіх потенційних свідків насильства, включно з мешканцями району, де відбувались події, та офіціанткою, яка працювала у сусідньому кафе. Всі ці заходи були реалізовані якнайшвидше.

46. Уряд визнає, що свідок O.D. ідентифікував особу на ім'я S. як одного з нападників, але заявив, що поліцейські органи вилучили його зі списку підозрюваних, оскільки жоден з інших свідків не підтвердив це твердження, незважаючи на широкий і видимий шрам, який S. мав на обличчі, і що він був добре відомий правоохоронним органам, хоча і не через приналежність до групи скінхедів.

47. Як стверджує Уряд, журналіст, який взяв інтерв'ю, мав право не розголошувати свої джерела інформації, і законодавство, що діяло на момент проведення інтерв'ю, не дозволило примушувати його до цього.

48. Уряд, зрештою, вважає, що розслідування нападу на заявника не призвело до порушення статті 3 або статті 13 Конвенції. Що стосується вимог заявника згідно зі статтею 8 Конвенції, то слід зробити висновок, що не існує безпосереднього та прямого зв'язку між вжитими заходами та приватним життям заявника.

В. Оцінка Суду

49. З огляду на характер і зміст скарги, поданої заявником, вона має бути розглянута в першу чергу з точки зору статті 3 Конвенції.

50. Суд нагадує, що жорстоке поводження повинно досягти мінімального ступеня тяжкості для того, щоб підпадати під дію статті 3. Оцінка цього мінімуму залежить від усіх обставин справи, таких як тривалість поводження, його фізичні чи психічні наслідки та в деяких випадках - стать, вік і стан здоров'я потерпілого (див. *Price проти Сполученого Королівства*, № 33394/96, § 24, CEDH 2001-VII).

51. Стосовно фактів даної справи Суд вважає, що тяжкість тілесних ушкоджень, отриманих заявником, зокрема численні переломи ребер, внаслідок яких його було госпіталізовано, є достатньою для того, щоб перевищити поріг, передбачений статтею 3 Конвенції.

52. Суд нагадує, що в сукупності зі статтею 3, зобов'язання, яке стаття 1 Конвенції накладає на Високі Договірні Сторони гарантувати кожному, хто перебуває під їхньою юрисдикцією, права і свободи, визначені у Конвенції, вимагає від них вжити заходів, здатних стати на перешкоді тому, щоб згадані особи не зазнавали катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження, навіть з боку приватних осіб (див. *A. проти Сполученого Королівства*, 23 вересня 1998, § 22, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-VI; *Z. і Інші проти Сполученого Королівства* [ВП], № 29392/95, §§ 73-75, CEDH

СПРАВА ŠEŠIĆ ПРОТИ ХОРВАТІЇ

9

2001-V; і *E. і Інші проти Сполученого Королівства*, № 33218/96, 26 листопада 2002).

53. Стаття 3 Конвенції може також породжувати для державних органів позитивне зобов'язання провести офіційне і ефективне розслідування (див. *Assenov і Інші проти Болгарії*, рішення від 28 жовтня 1998, *Recueil* 1998-VIII, стор. 3290, § 102). Таке позитивне зобов'язання в принципі не може обмежуватися випадками жорстокого поводження з боку представників держави (див. *М.С. проти Болгарії*, № 39272/98, § 151, CEDH 2003-XII).

54. Зрештою, Суд нагадує, що згадане зобов'язання є обов'язком не щодо результату, а щодо засобів: державні органи повинні вжити усіх доступних для них розумних заходів, щоб гарантувати отримання доказів стосовно оспорюваних фактів (див., *mutatis mutandis*, *Menson проти Сполученого Королівства* (déc.), № 47916/99, CEDH 2003-V). Вимога швидкості та належної ретельності у проведенні розслідувань у цьому контексті є незаперечною (див., *mutatis mutandis*, *Yaşa проти Туреччини*, рішення від 2 вересня 1998, §§ 102-104, *Recueil* 1998-VI).

55. У цьому випадку Суд зауважує, що з моменту повідомлених подій поліція не висунула підозр щодо жодної особи, і що кримінальне провадження перебуває на стадії розслідування протягом майже семи років.

56. Уряд передав Суду усі матеріали, зібрані поліцією у даній справі. Вони містять протоколи допитів заявника і декількох очевидців, які, за словами слідчих, не вказали на жодну версію. Проте, ймовірно, на підставі опису нападників, поліція дійшла висновку, що насильство було скоєне членами групи скінхедів, відомої своєю попередньою участю в подібних подіях. Схоже, що поліція не викликала нікого з цих осіб на допит і не використала цю інформацію у будь-який інший спосіб. Крім того, вона вилучила S. зі списку потенційних підозрюваних, не допитавши його про напад, хоча він був опізнаний одним зі свідків.

57. Поліція також допитала журналіста, який розмовляв з одним із скінхедів, котрий згадав про напад на заявника. Проте вона не просила компетентний суд наказати журналістові розкрити джерела його інформації, як це передбачено національним законодавством. Уряд не пояснив, чому поліція не скористалась цією можливістю, яку надала їй поправка до відповідного законодавства у 2003 році, хоча виявилось, що вони у цьому випадку не мають інших слідчих версій. Суд вважає, що такий підхід, вжитий поліцією або компетентним прокурором, не був би априорі несумісним зі свободою засобів масової інформації, гарантованою статтею 10 Конвенції, оскільки у кожному випадку суд, до якого надійшло б звернення, мав зважити сукупність задіяних інтересів і вирішити, чи вимагають обставини справи розголошення особи, у якої було взяте інтерв'ю.

58. Нарешті, Суд зауважує, що, крім допиту свідків, про допит яких адвокат заявника подала клопотання, поліція не вжила жодних інших слідчих заходів, передбачених національним законодавством. У цьому відношенні Суд не може не зазначити, що останнє втручання поліції в даному випадку датується 2001 роком.

59. Розглянувши всі наявні документи та аргументи сторін, Суд вважає, що розслідування не відповідало вимогам статті 3 Конвенції через тривалу нездатність державних органів забезпечити просування даної справи і зібрати реальні докази задля встановлення нападників та їх арешту.

60. Тому Суд робить висновок про наявність порушення статті 3 Конвенції.

61. З огляду на наведені висновки і обставини справи, Суд вважає, що жодного окремого питання не виникає за статтями 8 і 13 Конвенції.

II. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОГО ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 14 В СУКУПНОСТІ ЗІ СТАТТЕЮ 3 КОНВЕНЦІЇ

62. Заявник також стверджує, що зазнав дискримінації за ознакою його етнічного походження, котра позначила жорстоке поводження, якого він зазнав, та наступне провадження, яке було здійснено владою. Він посилається на статтю 14 в сукупності зі статтею 3 Конвенції. Відповідні уривки першого з цих положень звучать так:

« Користування правами та свободами, визнаними в цій Конвенції, має бути забезпечене без дискримінації за будь-якою ознакою – статі, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, належності до національних меншин, майнового стану, народження, або за іншою ознакою. »

A. Аргументи сторін

63. Заявник стверджує, що агресія, жертвою якої він став, та інертність органів влади пов'язані з його ромським походженням. Посилаючись на справу *Natchova* (див. *Natchova і Інші проти Болгарії* [ВП], №№ 43577/98 і 43579/98, CEDH 2005-VII), він відштовхується від припущення, що скарга на расистське насильство повинна мати найвищий рівень пріоритетності, оскільки подібні діяння особливо руйнівні для основоположних прав. У цьому відношенні він посилається на загальне становище ромського населення в Хорватії, а також на нещодавній звіт Європейської комісії проти расизму та нетерпимості (третій звіт щодо Хорватії, ЄКРН (2005) 24, оприлюднений 14 червня 2005).

64. На думку Уряду, скарга заявника за статтею 14 є абсолютно необґрунтованою. Ніщо в поведінці національних органів влади не

вказує на те, що вони ставилися до заявника інакше через його етнічне походження, або що вони бажали приховати такі діяння або заохотити агресію щодо його особи. Відсутність встановлення злочинців не має жодного зв'язку з етнічним походженням заявника і виникла внаслідок об'єктивних труднощів, з якими зіткнулися органи прокуратури під час провадження.

65. На підтримку цієї точки зору Уряд наводить кілька випадків, коли поліції вдалося виявити та притягнути до відповідальності осіб, які скоїли злочини проти осіб ромського походження. На його думку, ромське населення не стикається з системною проблемою в Хорватії, крім труднощів інтеграції в суспільство, і з цими труднощами воно зіштовхується і в інших державах, які підписали Конвенцію.

В. Оцінка Суду

66. Суд нагадує, що державні органи, розслідуючи насильницькі інциденти, несуть додаткове зобов'язання вжити усіх розумних заходів для з'ясування того, чи існував расистський мотив, і для встановлення того, чи почуття ненависті або упередженості, зумовлене етнічною приналежністю, відіграло певну роль у подіях. Звичайно, часто вкрай важко довести на практиці расистський мотив. Зобов'язання держави-відповідача розслідувати можливість існування расистського підтексту у насильницькій дії не є абсолютним зобов'язанням; влада повинна зробити все, що є розумним за обставин конкретної справи (див. *Natchova і Інші*, цитовано, § 160).

67. Це стосується також випадків, коли поводження, що суперечить статті 3, завдане приватною особою. Якщо до насильства і жорстокості, що мали під собою расистські мотиви, ставитись так само, як і до інших справ без расистського підтексту, це є тим самим, що заплющувати очі на специфічний характер діянь, особливо руйнівних для основоположних прав. Відсутність розрізнення у способі вирішення засадово відмінних випадків може становити невинуватене ставлення, непримириме зі статтею 14 Конвенції (див. *Natchova і Інші*, цитовано, з іншими посиланнями).

68. У даній справі нападники на заявника підозрювалися у приналежності до групи скінхедів, ідеологія яких є екстремістською і расистською, як визнали поліція і Уряд.

69. Суд вважає неприйнятним те, що поліцейські органи допустили, щоб розслідування тривало більше семи років, не вживаючи жодних серйозних кроків для виявлення та притягнення до відповідальності осіб, які вчинили напад, хоча вони знали, що найімовірніше він був мотивований расовою ненавистю (див. параграфи 58-60 вище).

70. Тому Суд робить висновок про порушення статті 14 в сукупності з процесуальним аспектом статті 3 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

71. Відповідно до статті 41 Конвенції,

« Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або Протоколів до неї, і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію. »

A. Шкода

72. Заявник вимагає 50 000 євро на відшкодування моральної шкоди, спричиненої стражданням, розчаруванням і приниженням внаслідок нападу, а також неналежністю наступного розслідування.

73. Уряд вважає вимоги заявника необґрунтованими і надмірними.

74. Беручи до уваги всі обставини справи, Суд погоджується з тим, що заявник зазнав моральної шкоди, яка не може бути усунута простим встановленням порушення. Здійснюючи оцінку на справедливій основі, він присуджує заявнику 8000 євро, включно з будь-якими податками, які заявнику у зв'язку з цим потрібно буде сплатити.

B. Видатки і витрати

75. Заявник вимагає 790 доларів США на відшкодування витрат, зроблених Європейським центром захисту прав ромів у рамках провадження на національному рівні, а також 8325 доларів США на витрати під час провадження у Суді (111 годин роботи за погодинною ставкою 75 доларів США). Він також просить в цілому 6 600 доларів США (що відповідає 110 годинам роботи за погодинною ставкою 60 євро) як гонорар його адвоката за підготовку конституційної скарги та представництво його в Суді.

76. Уряд вважає, що заявлена сума є надмірною.

77. Згідно з усталеною практикою Суду, для того, щоб видатки та витрати були відшкодовані згідно зі статтею 41, має бути встановлено, що вони були фактично понесені та необхідні, а також мали обґрунтований розмір. Крім того, судові витрати відшкодовуються лише в тій мірі, в якій вони стосуються виявленого порушення (див. *Beyeler проти Італії* (справедлива сатисфакція) [ВП], № 33202/96, § 27, 28 травня 2002). Беручи до уваги всі надані докази, Суд присуджує заявникові 6000 євро на відшкодування видатків і витрат, включно з будь-якими податками, які заявнику у зв'язку з цим потрібно буде сплатити.

С. Пеня

78. Суд вважає за доречне, щоб пеня за несвоєчасну сплату була в розмірі граничної кредитної ставки Європейського центрального банку, яка діє упродовж прострочення періоду виплати, плюс три відсотки.

З ЦИХ ПРИЧИН СУД ОДНОГОЛОСНО, 1. *Постановляє*, що мало місце порушення статті 3 Конвенції;

2. *Вирішує*, що жодне окреме питання не постає за статтями 8 і 13 Конвенції;

3. *Постановляє*, що мало місце порушення статті 14 в сукупності зі статтею 3 Конвенції;

4. *Постановляє*

(а) що держава-відповідач має сплатити заявнику протягом трьох місяців від дати, коли це рішення стане остаточним відповідно до статті 44 § 2 Конвенції, наступні суми, конвертовані у національну валюту за курсом, чинним на момент розрахунку:

i. 8 000 EUR (вісім тисяч євро) на відшкодування моральної шкоди;

ii. 6 000 EUR (шість тисяч євро) на відшкодування видатків і витрат;

iii. будь-які податки, які заявнику у зв'язку з цим потрібно буде сплатити;

б) по закінченні зазначених вище трьох місяців і до остаточного розрахунку, на названу суму нараховуватимуться відсотки в розмірі граничної кредитної ставки Європейського центрального банку, яка діє упродовж прострочення періоду виплати, плюс три відсотки;

5. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Складено англійською мовою і повідомлено письмово 31 травня 2007 року, відповідно до правила 77 §§ 2 і 3 Регламенту Суду.

Сьорен Нільсен
секретар

Хрістос Розакіс
Голова

C.L.*.
S.*.